

సమాధి సంగతులు

సమాధిలో అనుగ్రహాలు - వాటి రకాలు

78వ అంశం :

విశ్వాసి అయిన మనిషికి సమాధిలో ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన పది అనుగ్రహాలు లేక వాటిలో కొన్ని ప్రాప్తమవుతాయి.

- 1) సమాధిలో ప్రశాంతత, నిర్భయ స్థితి
- 2) నరకం నుండి రక్షించబడతాడనే శుభవార్త
- 3) స్వర్గ శుభవార్త. స్వర్గంలో అనుగ్రహాలు నిండివున్న తన మనోహర నివాసస్థల దర్శనం.
- 4) స్వర్గ అనుగ్రహాల ద్వారా ప్రయోజనం పొందటం కోసం స్వర్గం వైపున ఉన్న ఒక ద్వారం తెరువబడుతుంది.
- 5) స్వర్గ పడక, స్వర్గ వస్త్రాలు
- 6) సమాధిలో పున్నమి చంద్రుని వెలుగుతో పాటు సస్యశ్యామలమైన నందనవన దృశ్యం.
- 7) సమాధిలో ఒంటరితనం అనిపించకుండా ఉండటం కోసం సత్కార్యాలకు అందమైన మనిషి రూపమిచ్చి అతనికి తోడుగా ఉంచటం.
- 8) ప్రళయ దినాన విశ్వాస స్థితిలో లేస్తావనే శుభవార్త
- 9) ప్రళయం వరకూ ప్రశాంతంగా, సుఖంగా నిద్రపోగలగటం.

గమనిక : పైన పేర్కొనబడిన అనుగ్రహాలకు సంబంధించిన హదీసులు రాబోయే అంశాల క్రింద చూడండి.

79వ అంశం :

సమాధిలో విశ్వాసి అయిన మనిషి ఎలాంటి బాధ ఆందోళన లేకుండా నిశ్చింతగా లేచి కూర్చుంటాడు.

80వ అంశం :

ప్రశ్నోత్తరాల్లో కృతార్థుడయిన తర్వాత అతనికి నరకం చూపించి దాన్నుంచి తను రక్షించబడతాడని శుభవార్త ఇవ్వటం జరుగుతుంది.

81వ అంశం:

స్వర్గం వైపు రంధ్రం చేసి అతనికి స్వర్గ అనుగ్రహాల దర్శనం చేయించటం జరుగుతుంది. తన భవనం కూడా చూపించటం జరుగుతుంది.

82వ అంశం:

విశ్వానికి తను ప్రళయదినాన విశ్వాస స్థితిలో లేనావనే శుభవార్త ఇవ్వబడుతుంది.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا قَالَتْ: جَاءَتْ يَهُودِيَّةٌ اسْتَطَعَمَتْ عَلَى بَابِي فَقَالَتْ:
 أَطْعِمُونِي أَعَادَكُمْ اللَّهُ مِنْ فِتْنَةِ الدُّجَالِ وَمِنْ فِتْنَةِ عَذَابِ الْقَبْرِ قَالَتْ: فَلَمْ أَزَلْ أَحْبِسْهَا
 حَتَّى جَاءَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَقُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ أَمَا تَقُولُ هَذِهِ الْيَهُودِيَّةُ؟ قَالَ ((وَمَا
 تَقُولُ؟)) قُلْتُ: تَقُولُ أَعَادَكُمْ اللَّهُ مِنْ فِتْنَةِ الدُّجَالِ، وَمِنْ فِتْنَةِ عَذَابِ الْقَبْرِ، قَالَتْ
 عَائِشَةُ، فَقَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَرَفَعَ يَدَيْهِ مَدًّا يَسْتَعِذُّ بِاللَّهِ مِنْ فِتْنَةِ الدُّجَالِ وَمِنْ فِتْنَةِ
 عَذَابِ الْقَبْرِ، ثُمَّ قَالَ ((أَمَا فِتْنَةُ الدُّجَالِ لِأَنَّهُ لَمْ يَكُنْ نَبِيٌّ إِلَّا خَلَرَتْ أُمَّتُهُ وَمَا خَدَّكُمْ
 بِخَدِيثٍ لَمْ يُخَدِّرْهُ نَبِيٌّ أُمَّتُهُ أَنَّهُ أَغْوَرُ، وَإِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَغْوَرَ، مَكْتُوبٌ بَيْنَ عَيْنَيْهِ كَافِرٌ
 يَفْرَهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ، فَأَمَّا فِتْنَةُ الْقَبْرِ فَبِئْتَنُونَ وَعَنَى يُسْأَلُونَ، فَإِذَا كَانَ الرَّجُلُ الصَّالِحُ
 أَجْلَسَ فِي قَبْرِهِ غَيْرَ فَرِحٍ وَلَا مَشْغُوفٍ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: فَمَا كُنْتَ تَقُولُ فِي الْإِسْلَامِ؟
 فَيَقُولُ: اللَّهُ رَبِّي، فَيُقَالُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي كَانَ لَكُمْ؟ فَيَقُولُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ
 ﷺ جَاءَ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَصَلِّتَاهُ فَيَفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ قَبْلَ النَّارِ، فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحْطُمُ
 بَعْضُهَا بَعْضًا، فَيُقَالُ لَهُ: أَنْظُرْ إِلَى مَا وَقَاكَ اللَّهُ، ثُمَّ تَفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ إِلَى الْجَنَّةِ فَيَنْظُرُ إِلَى
 زَهْرَتِهَا وَمَا فِيهَا، فَيُقَالُ لَهُ: هَذَا مَقْعَدُكَ مِنْهَا وَيُقَالُ: عَلَى الْيَقِينِ كُنْتَ، وَعَلَيْهِ بَيْتٌ،
 وَعَلَيْهِ تَبَعْتُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ.)) رَوَاهُ أَحْمَدُ

(صحیح)

హజ్రత్ ఆయిషా (రజి-అన్-హా) కథనం: ఒక యూద మహిళ నా ఇంటికి వచ్చి అన్నం పెట్టమని అడుగుతూ “అల్లాహ్ నిన్ను దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుంచి, సమాధి ఉపద్రవం నుంచి కాపాడుతాడు. నాక్కాస్త్ర అన్నం తినిపించు తల్లీ!” అని అంది. నేను దైవప్రవక్త (సల్లం) వచ్చేంతవరకు ఆమెను ఆపి ఉంచాను. ఆయన వచ్చిన తర్వాత నేను “దైవప్రవక్తా! ఈ యూద మహిళ అంటున్నది ఏమిటి?” అని అడిగాను. “ఏమంటుంది?” అని ఆరా తీశారాయన. “ఈమె అల్లాహ్ నన్ను దజ్జాల్ ఉపద్రవం, సమాధి ఉపద్రవం నుంచి కాపాడుగాక అని దీవిస్తోంది” అని చెప్పాను.

సమాధి సంగతులు

ఆ మాట వినగానే దైవప్రవక్త (సల్లం) లేచి నిలబడ్డారు. చేతులు చాపి దజ్జాల్ ఉపద్రవం నుంచి, సమాధి ఉపద్రవం నుంచి శరణు వేడుకోసాగారు. ఆ తర్వాత ఇలా చెప్పారు: ఏ దైవప్రవక్తా తన అనుచర సమాజాన్ని దజ్జాల్ ఉపద్రవం గురించి హెచ్చరించకుండా ఉండలేదు. అయితే నేను మీకు దజ్జాల్ గురించి మునుపు ఏ దైవప్రవక్తా తన అనుచర సమాజానికి చెప్పని విషయం చెబుతాను. అదేమిటంటే, దజ్జాల్ ఒంటికన్నువై ఉంటాడు (అతనికి ఒక కన్ను మాత్రమే ఉంటుంది). అతని కళ్లు ఉండేచోటుకి మధ్య 'కాఫిర్' అని రాసి ఉంటుంది. దాన్ని ప్రతి విశ్వాసి చదవగల్గుతాడు.

ఇకపోతే సమాధి ఉపద్రవానికి సంబంధించిన విషయం: మీరు సమాధుల్లో పరీక్షించబడతారు. ప్రశ్నించబడతారు. మృతుడు మంచివాడయితే సమాధిలో ఎలాంటి ఆందోళన, బాధ లేకుండా అతన్ని కూర్చోబెట్టి “ఇస్లాం గురించి నువ్వు ఏమంటావు?” అని అడగటం జరుగుతుంది. దానికి ఆ మంచి మనిషి “నా ప్రభువు అల్లాహ్” అని చెబుతాడు. తర్వాత అతన్ని “మీ దగ్గరికి వచ్చిన ఆయన ఎవరు?” అని అడగటం జరుగుతుంది. దానికి మంచి మనిషి “ముహమ్మద్ (సల్లం) దేవుని సృష్టమైన నిదర్శనాలు తీసుకొని వచ్చారు. మేము ఆయన్ని ధృవీకరించాం” అని చెబుతాడు. అప్పుడు నరకం వైపు ఒక రంధ్రం చేయబడుతుంది. విశ్వాసి అయిన మనిషి నరకాగ్ని చూస్తాడు. అందులోని ఒక భాగం రెండో భాగాన్ని నాశనం చేస్తూ (కాల్చుతూ) ఉన్నంత తీవ్రంగా ఉంటుంది. ఆ తర్వాత అతని కోసం స్వర్గం వైపు కూడా ఒక రంధ్రం చేయబడుతుంది. విశ్వాసి అయిన మనిషి స్వర్గ రమణీయతను, స్వర్గ వసంతాన్ని తిలకిస్తాడు. అతనితో “స్వర్గంలో ఇది నీ నివాసస్థలం” అని చెప్పటం జరుగుతుంది. తర్వాత దూతలు “నువ్వు విశ్వాసం మీద జీవితం గడిపావు. విశ్వాసం మీదే మరణించావు. (ప్రళయదినాన) దైవం తలిస్తే విశ్వాసం మీదే నువ్వు లేస్తావు” అని అంటారు.

(అహ్మద్ - సహీహ్)¹

83వ అంశం :

విశ్వాసికి నరకంలోని అతని ఇల్లు చూపించి “అల్లాహ్ నిన్ను ఈ ఇంటి నుంచి రక్షించాడు” అని చెప్పటం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత స్వర్గంలోని అతని ఇల్లు చూపించి “అల్లాహ్ నీకు ఈ ఇల్లు ప్రసాదించాడు” అని చెప్పటం జరుగుతుంది.

84వ అంశం :

విశ్వాసి తనకు మంచి పర్యవసానం దొరికిందన్న సంగతి తన ఇంటివారికి తెలియజేయాలనుకుంటాడు. కాని అందుకు అనుమతి లభించదు.

1) అత్తర్గీబ్ వత్తర్హీబ్ నాల్గ్ సంపుటి 5220వ హదీసు.

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ ((إِنَّ الْمُؤْمِنَ إِذَا وُضِعَ فِي قَبْرِهِ آتَاهُ مَلَكٌ فَيَقُولُ لَهُ مَا كُنْتَ تَعْبُدُ؟ فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى هَذَا قَالَ : كُنْتُ أَعْبُدُ اللَّهَ ، فَيَقَالُ : مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ ؟ فَيَقُولُ : هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ ، فَمَا يُسْأَلُ عَنْ شَيْءٍ غَيْرِهَا بَعْدَهَا ، فَيَنْطَلِقُ بِهِ إِلَى بَيْتٍ كَانَ لَهُ فِي النَّارِ ، فَيَقَالُ لَهُ : هَذَا بَيْتُكَ كَانَ لَكَ فِي النَّارِ ، وَلَكِنَّ اللَّهَ غَضِبَكَ وَرَجِمَكَ فَأَبْدَلَكَ بِهِ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ فَيَقُولُ : دَعُونِي حَتَّى أَذْهَبَ فَأُبَشِّرَ أَهْلِي ، فَيَقَالُ لَهُ : اسْكُنْ.)) رَوَاهُ أَبُو ذَاوَدَ (صحيح)

హజ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: విశ్వాసి అయిన మనిషిని సమాధిలో ఖననం చేసినప్పుడు అతని దగ్గరికి ఒక దూత వచ్చి అతన్ని “నువ్వు ఎవరిని ఆరాధించేవాడివి?” అని అడుగుతాడు. అల్లాహ్ అతనికి సద్బుద్ధిని ప్రసాదిస్తే నేను అల్లాహ్ ను ఆరాధించేవాణ్ణి” అని చెబుతాడతను. తర్వాత దూత అతన్ని “ఆయన (ముహమ్మద్ (సల్లం)) గురించి నువ్వు ఏమంటావు?” అని అడుగుతాడు. విశ్వాసి అయిన మనిషి “ఆయన దేవుని దాసుడు. దైవప్రవక్త” అని జవాబు చెబుతాడు. ఆ తర్వాత అతన్ని ఇంకేమీ అడగటం జరగదు. అతనికి నరకంలో ఒక ఇల్లును చూపెట్టి “ఈ ఇల్లు నీకోసమే తయారు చేయబడింది. కాని అల్లాహ్ నిన్ను దీన్నుంచి రక్షించాడు. దీనికి బదులు నీకు స్వర్గంలో ఒక ఇల్లు ప్రసాదించాడు” అని చెప్పటం జరుగుతుంది. విశ్వాసి అయిన మనిషి అది చూసి “నన్ను కాస్త వదలుతారా? మా ఇంటివారికి ఈ శుభవార్త (అల్లాహ్ నాకు స్వర్గంలో ఇల్లు ప్రసాదించాడన్న విషయం) తెలియజేసివస్తాను” అని అంటాడు. కాని అతనితో “ఇప్పుడు ఇక్కడే ఉండు” అని అనబడుతుంది.

(అబూదావూద్ - సహీహ్)¹

గమనికలు : 1) ఇతర హదీసుల్లో సమాధిలోకి ఇద్దరు దూతలు వస్తారని చెప్పబడగా ఈ హదీసులో మాత్రం ఒకే దూత వస్తాడని చెప్పబడింది. దీని భావం ఏమిటంటే కొందరి దగ్గరికి ఇద్దరు దూతలు వస్తారు. మరికొందరి దగ్గరికి ఒక దూత మాత్రమే వస్తాడు. 2) దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించి ఉన్నాడు: ప్రతి మనిషికి రెండు స్థానాలుంటాయి. ఒకటి స్వర్గంలో, రెండోది నరకంలో. ఎవరైనా మరణించిన తర్వాత నరకంలోకి వెళ్ళిపోతే స్వర్గవాసులు అతని స్థానానికి వారసులవుతారు. 3) దైవప్రవక్త (సల్లం) గురించి అడిగే ప్రశ్నావాక్యాలు అనేక హదీసుల్లో అనేక రకాలుగా ఉన్నాయి. కొన్ని వదాల ద్వారా సమాధిలో దైవప్రవక్త ముఖారవిందం చూపించి ప్రశ్నలు అడుగుతారేమో అనిపిస్తుంది. కాని నిజానికి అలా జరగదు. పరోక్షంగా ఉన్న వ్యక్తిని గురించి ఎవరైనా “ఆ వ్యక్తి ఎవరు?” అని అడుగుతారే అలాగే ఉంటుంది. ఆ ప్రశ్నల తీరు.

సమాధి సంగతులు

85వ అంశం :

సమాజ్ చేసే వ్యక్తికి సమాధిలో కొంచెమైనా భయాందోళనలు కలగవు.

86వ అంశం :

విశ్వాసి అయిన మనిషి ప్రశ్నోత్తరాల్లో కృతార్థుడైన తర్వాత అతనికి స్వర్గంలోని ఇతర అనుగ్రహాలతోపాటు అతని నివాస స్థల దర్శనం కూడా చేయించటం జరుగుతుంది.

87వ అంశం

విశ్వాసుల్లో కొందరి సమాధులు డెబ్బైగజాల (35 మీటర్ల) వరకు విశాలమవుతాయి.

88వ అంశం :

విశ్వాసుల సమాధుల్లో వెలుతురు నింపబడుతుంది.

89వ అంశం :

విశ్వాసులకు అనుగ్రహాలు, శుభవార్తలన్నీ ఇచ్చిన తర్వాత వారిని ప్రశాంతమైన సుఖదాయకమైన నిద్రలోకి పంపటం జరుగుతుంది.

90వ అంశం :

విశ్వాసుల్లో కొందరి ఆత్మలు పక్షుల రూపంలో స్వర్గ వృక్షాలపైన కిలకిలారావాలు చేస్తూ తిరుగుతుంటాయి.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ ((إِنْ الْمَيِّتَ إِذَا وُضِعَ فِي قَبْرِهِ إِنْهُ يَسْمَعُ خَفَقَ نَعَالِهِمْ حِينَ يُرْتَلُونَ مُدْبِرِينَ فَإِنْ كَانَ مُؤْمِنًا يُقَالُ لَهُ اجْلِسْ فَيَجْلِسُ فَلَا مُثَلَّثَ لَهُ الشَّمْسُ ، وَقَدْ أَذِنَتْ لِلْمُرُوبِ ، فَيُقَالُ لَهُ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَانَ قَبْلَكُمْ مَا تَقُولُ فِيهِ؟ وَمَاذَا تَشْهَدُ عَلَيْهِ؟ فَيَقُولُ : دَعُونِي حَتَّى أَصْلَى ، فَيَقُولُونَ : إِنَّكَ سَتَقُولُ ، أَخْبَرْنَا عَمَّا نَسْأَلُكَ عَنْهُ : أَرَأَيْتَكَ هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي كَانَ قَبْلَكُمْ مَاذَا تَقُولُ فِيهِ؟ وَمَاذَا تَشْهَدُ عَلَيْهِ؟ قَالَ : فَيَقُولُ : مُحَمَّدٌ ، أَشْهَدُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ، وَأَنَّهُ جَاءَ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ، فَيُقَالُ لَهُ عَلَى ذَلِكَ حَيِّتْ ، وَعَلَى ذَلِكَ مِتْ ، وَعَلَى ذَلِكَ تُبْعَثُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ ، ثُمَّ يُفْتَحُ لَهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ فَيُقَالُ لَهُ : هَذَا مَقْعَدُكَ مِنْهَا ، وَمَا أَعَدَّ اللَّهُ لَكَ فِيهَا

يَزِيدَادُ غِبْطَةً وَ سُرُورًا ، ثُمَّ يَفْتَحُ لَهُ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ النَّارِ ، فَيَقَالُ لَهُ : هَذَا مَقْعَدُكَ مِنْهَا وَ
 نَا أَعَدَّ اللَّهُ لَكَ فِيهَا لَوْ عَصَيْتَهُ ، فَيَزِيدَادُ غِبْطَةً وَ سُرُورًا ، ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ
 ذِرَاعًا ، وَ يُنَوَّرُ لَهُ فِيهِ ، وَ يُعَادُ الْجَسَدُ لِمَا بُدِيَ مِنْهُ ، فَتَجْعَلُ نَسَمَتُهُ فِي النَّسِيمِ الطَّيِّبِ ،
 يَهْيَ طَيْرٌ تَغْلُقُ فِي شَجَرِ الْجَنَّةِ فَذَلِكَ قَوْلُهُ سُبْحَانَهُ ﴿يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ
 الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ﴾ (الاية ابراهيم : 27) ﴿رَوَاهُ الطَّبْرَانِيُّ وَ ابْنُ
 عَبَّانٍ وَ الْحَاكِمُ

(حسن)

హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: మృతుడు సమాధిలో ఖననం చేయబడిన తర్వాత లోకంలో తను వదలివచ్చినవారు (తనను సమాధిలో పూడ్చిపెట్టి తమ ఇండ్లకు తిరిగి వెళ్తున్నప్పుడు) వారి చెప్పల శబ్దం వింటాడు. (సమాధిలో) అతనితో “లేచి కూర్చో” అని ఆదేశించటం జరుగుతుంది. అతను కూర్చుంటాడు. అతను విశ్వాసి అయితే అతనికి ఆ సమయం సూర్యుడు అస్తమించబోతున్నట్లు కనిపిస్తుంది. అతన్ని “చాలా ముందు మీ దగ్గరికి పంపబడిన ఆయన గురించి నువ్వు ఏమనేవాడివి? ఆయన గురించి నువ్వు ఏం సాక్ష్యం చెబుతావు?” అని అడగటం జరుగుతుంది. దానికి విశ్వాసి అయిన మనిషి “మీరు కాస్త కూర్చోండి. ముందు నన్ను అస్ నమాజ్ చేసుకోనివ్వండి. (సూర్యాస్తమయం కాబోతోంది)” అని అంటాడు. దానికి దూతలు “నువ్వు ప్రపంచంలో నమాజ్ చేస్తూనే ఉండేవాడివి. ఇప్పుడు మేము అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పు. చాలా ముందు మీ దగ్గరికి పంపబడ్డారే ఆయన గురించి నువ్వు ఏమనేవాడివి. ఆయన గురించి నువ్వు ఏం సాక్ష్యం చెబుతావు” అని అడుగుతారు. ఆ మాటకు విశ్వాసి అయిన ముహమ్మద్ (సల్లం). ఆయన దైవప్రవక్త అనీ, అల్లాహ్ తరపు నుంచి సత్యం తీసుకువచ్చారని నేను సాక్ష్యం చెబుతాను అని అంటాడు. అప్పుడు అతనితో “ఈ విశ్వాసం మీదనే నువ్వు జీవితం గడిపావు దానిమీదే మరణించావు. దైవం తలిస్తే ఆ విశ్వాసం మీదనే లేస్తావు” అని చెప్పబడుతుంది. ఆ తర్వాత స్వర్గద్వారాల్లోని ఒక ద్వారం తెరిచి అతనితో స్వర్గంలో ఇది నీ ఇల్లు. స్వర్గంలో అల్లాహ్ నీకోసం ఏమైతే సిద్ధం చేసి ఉంచాడో (వాటిని కూడా చూసుకో)’ అని అనబడుతుంది. అవన్నీ చూడగానే అతని కోరిక ఆసక్తి పెరుగుతాయి. తర్వాత అతని సమాధి డెబ్బై గజాలు (అంటే 105 ఫిట్లు లేక 35 మీటర్లు) విశాలమవుతుంది. ఆ తర్వాత అందులో వెలుతురు నింపబడుతుంది. అతని శరీరం మొదటి స్థితిలోకి వంపించబడుతుంది. (అంటే దాన్ని నిద్రపుచ్చటం జరుగుతుంది). అతని ఆత్మ పక్షిరూపంలో స్వర్గవృక్షాల మీద ఎగురుతూ తిరుగుతూ ఉంటుంది. (సమాధిలో విశ్వాసికి కలిగే మంచి పర్యవసానం) ఈ దైవసూక్తికి వ్యాఖ్యానం: “అల్లాహ్ ఒక స్థిరమైన వాక్కు

సమాధి సంగతులు

ఆధారంగా ఇహలోక జీవితంలోనూ, పరలోక జీవితం (సమాధి)లోనూ విశ్వాసులకు నిలకడను ప్రసాదిస్తాడు.”

(తబ్రానీ, ఇబ్నె హిబ్బాన్, హాకిమ్ హసన్)¹

91వ అంశం :

విశ్వాసి ప్రశ్నోత్తరాల్లో కృతార్థుడైన తర్వాత సమాధిలో అతని కోసం స్వర్గం నుంచి పడక తెప్పించి పరవటం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత స్వర్గ వస్త్రాలు తొడిగించటం జరుగుతుంది.

92వ అంశం :

విశ్వాసి సమాధిలో స్వర్గ అనుగ్రహాల ద్వారా ప్రయోజనం పొందటం కోసం స్వర్గం వైపు ఉండే ఒక ద్వారం తెరువబడుతుంది.

93వ అంశం :

విశ్వాసుల్లో కొందరి సమాధులు కనుచూపుమేరకు విశాలమవుతాయి.

94వ అంశం :

విశ్వాసి సమాధిలోకి అతని సత్కర్మలు అత్యంత అందమైన మనిషి రూపంలో వస్తాయి. వాటిని చూసి విశ్వాసి ఆనందం, సంతోషాలు మరింత పెరుగుతాయి.

95వ అంశం :

విశ్వాసి తన మంచి పర్యవసానం చూసి ఎంతగా సంతోషిస్తాడంటే ప్రళయం త్వరగా సంభవించాలని ప్రార్థించటం మొదలుపెడతాడు.

96వ అంశం :

విశ్వాసి తనకు మంచి పర్యవసానం లభించిన ఆనందంలో వీలైనంత త్వరగా తన ఇంటివారిని కలుసుకోవాలని కోరుకుంటాడు.

عَنِ الْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((إِنَّ الْقَبْدَ الْمُؤْمِنِ وَيَأْتِيهِ مَلَكَانِ فَيُجْلِسَانِهِ فَيَقُولَانِ لَهُ : مَنْ رَبُّكَ ؟ فَيَقُولُ : رَبِّي اللَّهُ ، فَيَقُولَانِ لَهُ : مَا دِينُكَ ؟ فَيَقُولُ : دِينِي الْإِسْلَامُ ، فَيَقُولَانِ لَهُ مَا هَذَا الرَّجُلُ الَّذِي بُعِثَ فِيكُمْ ؟ فَيَقُولُ هُوَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فَيَقُولَانِ : وَمَا يَذْرِبُكَ ؟ فَيَقُولُ : قَرَأْتُ كِتَابَ اللَّهِ فَأَمْنْتُ بِهِ وَصَدَّقْتُ ، فَيَنَادِي مُنَادٍ مِنَ السَّمَاءِ : أَنْ قَدْ صَدَّقَ عَبْدِي فَأَقْرِشُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ وَالْبَسُوهُ مِنَ الْجَنَّةِ)

1) ముహమ్మద్ న దీబ్ గారి అత్తర్ గీబ్ వత్తర్ హీబ్ గ్రంథం నాల్గోసంపుటి 5225వ హదీసు.

సమాధి సంగతులు

وافتَحُوا لَهُ بَابًا إِلَى الْجَنَّةِ)) قَالَ : ((فَيَأْتِيهِ مِنْ رَوْحِهَا وَطِبِّهَا ، وَ يُفْتَحُ لَهُ فِيهَا قَبْرُهُ مَدَّ بَصَرَهُ)) ، قَالَ : ((وَيَأْتِيهِ رَجُلٌ حَسَنُ الْوَجْهِ ، حَسَنُ الثِّيَابِ ، طَيِّبُ الرَّيْحِ ، يَقُولُ : أَبَشِّرُ بِالَّذِي يَسُرُّكَ ، هَذَا يَوْمُكَ الَّذِي كُنْتَ تُوعَدُ ، يَقُولُ : مَنْ أَنْتَ ؟ فَوَجْهَكَ الْوَجْهُ الْحَسَنُ يَجِيءُ بِالْخَيْرِ ؟ يَقُولُ : أَنَا عَمَلُكَ الصَّالِحِ ، يَقُولُ : رَبِّ أَقِمِ السَّاعَةَ ، رَبِّ أَقِمِ السَّاعَةَ ، حَتَّى أَرْجِعَ إِلَى أَهْلِي وَ مَالِي)) رَوَاهُ أَحْمَدُ وَ أَبُو دَاوُدَ (حسن)

హజ్రత్ బరా బిన్ అజిబ్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: విశ్వాసి అయిన దాసుని సమాధిలోకి ఇద్దరు దూతలు వస్తారు. వారు అతన్ని లేపి కూర్చోబెట్టి “నీ ప్రభువు ఎవరు?” అని అడుగుతారు. “నా ప్రభువు అల్లాహ్” అని సమాధానమిస్తాడు విశ్వాసి. దూతలు “నీ ధర్మం ఏది?” అని అడుగుతారు. దానికి అతను “నా ధర్మం ఇస్లాం” అని చెబుతాడు. తర్వాత దూతలు “మీ దగ్గరికి పంపబడిన వ్యక్తి ఎవరు?” అని అడుగుతారు. దానికి విశ్వాసి “అయన దైవప్రవక్త” అని బదులు చెబుతాడు. దైవదూతలు మళ్లీ “నీకు ఈ విషయాలన్నీ ఎలా తెలిశాయి?” అని అడుగుతారు. దానికి విశ్వాసి “నేను దైవగ్రంథం చదివాను. దాన్ని విశ్వసించాను, అది నిజమని ధృవీకరించాను” అని చెబుతాడు. అప్పుడు ఆకాశం నుండి ఒక శబ్దం వస్తుంది, “నా దాసుడు నిజం చెప్పాడు. అతని కోసం స్వర్గం నుంచి పడక తీసుకురండి, స్వర్గం నుంచి వస్త్రాలు తీసుకురండి. స్వర్గం వైపున ఉన్న ఒక ద్వారం తెరవండి” అటునుంచి ఇతనికి స్వర్గ వీచికలు, పరిమళాలు అందుతూ ఉంటాయి. అతని సమాధి కనుచూపు మేరకు విశాలమవుతుంది”.

దైవప్రవక్త ఇంకా ఇలా చెప్పారు: ఆ తర్వాత అతని దగ్గరికి ఓ అందమైన వ్యక్తి అందమైన వస్త్రాలు ధరించి మంచి సువాసనలు పూసుకొని వస్తాడు. వచ్చి “నీకు ప్రశాంతత, సుఖాల శుభవార్త! నీకు వాగ్దానం చేయబడిన రోజు ఇదే” అని అంటాడు. విశ్వాసి అతన్ని చూసి “నీ ముఖం ఎంత అందంగా ఉంది! నువ్వు శుభశ్రేయాలు తీసుకొని వచ్చావు. అసలు ఎవరు నువ్వు?” అని అడుగుతాడు. దానికతను “నేను నీ ఆచరణను” అని అంటాడు. అప్పుడు విశ్వాసి దేవుణ్ణి ఇలా ప్రార్థిస్తాడు: “ప్రభూ! ప్రళయాన్ని నెలకొల్పు. నా ప్రభూ! ప్రళయాన్ని త్వరగా నెలకొల్పు. నేను నా ఇంటి వారిని కలవాలి.” (అహ్మద్, అబూదావూద్-హసన్)

గమనిక:- ఇతర హదీసుల్లో సమాధి డెబ్బై డెబ్బైల గజాలు (అంటే 35 x 35 మీటర్లు)

1) ముహమ్మద్ బిన్ దీబ్ గారి అత్తర్ గీబ్ వత్తర్ హీబ్ గ్రంథం నాల్గో సంపుటి 5221 వ హదీసు.

సమాధి సంగతులు

విశాలమవుతుందని చెప్పబడగా ఈ హదీసులో దైవప్రవక్త (సల్లం) కనుచూపు మేరకు విశాలమవుతుందని చెప్పినట్లు ఉంది. ఒక హదీసు లోనయితే కేవలం డెబ్బై గజాలు, వేరొక హదీసులో నలభై నలభైల గజాలు (అనగా 20 x 20 మీటర్లు) విశాలమవుతుందని ఉంది. ఈ భేదం విశ్వాసుల ఈమాన్ మరియు వారి కర్మల హెచ్చుతగ్గులను బట్టి ఉంటుంది. వల్లాహు ఆలము బిస్సవాబ్!

97వ అంశం :

విశ్వాసుల్లో కొందరి సమాధులు డెబ్బై డెబ్బైల గజాలు విశాలమవుతాయి.

98వ అంశం :

విశ్వాసుల సమాధుల్లో వెలుగు నింపటం జరుగుతుంది.

99వ అంశం :

విశ్వాసి తనకు మంచి పర్యవసానం దొరికిందన్న సంగతి తన ఇంటివారికి తెలియజేయాలనుకుంటాడు. కాని అందుకు అనుమతి లభించదు.

100వ అంశం :

విశ్వాసికి ప్రళయం వరకూ ప్రశాంతంగా, సుఖంగా నిద్రపోమ్మని చాలా గౌరవంగా మర్యాదగా చెప్పబడుతుంది. ఆ తర్వాత అతను ప్రళయదినానే నిద్రలేస్తాడు.

101వ అంశం:

పశ్చిమరాల్లో విఫలుడయ్యే కపట విశ్వాసిని సమాధి ఒత్తుతుంది.

102వ అంశం :

కపట విశ్వాసి ప్రళయం వరకు ఎడతెగకుండా అదే శిక్ష అనుభవిస్తూ ఉంటాడు.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ((إِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ أَوْ قَالَ أَحَدُكُمْ آتَاهُ مَلَكَانِ اسْوَدَانِ أَرْزَقَانِ يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا : الْمُنْكَرُ وَالْآخَرُ النَّكِيرُ ، فَيَقُولَانِ : مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ ؟ فَيَقُولُ مَا كَانَ يَقُولُ : هُوَ عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، فَيَقُولَانِ : قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا . ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ ، ثُمَّ يُنَوَّرُ لَهُ فِيهِ ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ : نَمْ .

సమాధి సంగతులు

فَيَقُولُ : أَرْجِعْ إِلَى أَهْلِي فَأَخْبِرْهُمْ؟ فَيَقُولَانِ : نَمْ كَنَوْمَةِ الْعُرُوسِ الَّتِي لَا يُوقِظُهُ إِلَّا أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ، حَتَّى يَتَعَثَّ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالَ : سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ قَوْلًا فَقَالَتْ مِثْلَهُ لَا أَدْرِي . فَيَقُولَانِ : قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ . فَيُقَالُ لِلْأَرْضِ : التَّيْمِنِ عَلَيْهِ . فَتَلْتَمِ عَلَيْهِ ، فَتَخْتَلِفُ أَضْلَاعُهُ ، فَلَا يَزَالُ فِيهَا مُعَذَّبًا حَتَّى يَتَعَثَّ اللَّهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ)) رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ

(حسن)

హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: మృతుణ్ణి ఖననం చేసినప్పుడు (లేక ఆయన “మీలో ఎవరి శవాన్నయినా ఖననం చేసినప్పుడు) అతని దగ్గరికి ఇద్దరు దూతలు వస్తారు. వారు నల్లగా ఉంటారు. వారి కళ్లు నీలం రంగులో ఉంటాయి. వారిలో ఒకడ్ని “ముంకిర్” అని, రెండోవాడ్ని “నకిర్” అని పిలవటం జరుగుతుంది. వారిద్దరూ మృతుణ్ణి “నీకు ఆ వ్యక్తి (అంటే ముహమ్మద్ (సల్లం)) గురించి ఏం తెలుసు?” అని అడుగుతారు. దానికి విశ్వాసి తాను ప్రపంచంలో (ముహమ్మద్ (సల్లం)) గురించి ఏం చెబుతూ వచ్చాడో అదే, అనగా ఆయన దేవుని దాసుడని, దైవప్రవక్త అని చెబుతాడు. “అల్లాహ్ తప్ప వేరొక ఆరాధ్యుడు లేడని, ముహమ్మద్ (సల్లం) దేవుని దాసుడు, దైవప్రవక్త అని నేను సాక్ష్యం చెబుతున్నాను” అంటాడు. దానికి ఆ దూతలు “మాకు తెలుసు. నువ్వు ఇదే సమాధానం చెబుతావని” అంటారు. ఆ తర్వాత అతని సమాధి డెబ్బై డెబ్బైల గజాలు (అనగా 35x35 మీటర్లు) విశాలం చేయబడుతుంది. దానిలో వెలుగు నింపబడుతుంది. ఆ తర్వాత అతనితో “పడుకో” అని. అంటే దానికతను “నేను మా ఇంటివారి దగ్గరికి తిరిగివెళ్ళి వారికి (ఈ మంచి పర్యవసానం గురించి) తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను” అని అంటాడు. దానికి దూతలు “(వీలు పడదు. ఇప్పుడు) నువ్వు నూతన వధువులా పడుకో” అని అంటారు. నూతన వధువుని ఆమె ఇంటివారిలో ఆమెకు అత్యంత ప్రിയుడు (అంటే భర్త) తప్ప మరెవరూ లేపరు. (విశ్వాసి అలాగే పడుకుంటాడు) చివరికి (ప్రళయదినాన) అల్లాహ్ అతన్ని నిద్రనుండి మేల్కొలుపుతాడు.

మరణించిన వ్యక్తి గనక కపట విశ్వాసి అయితే (దూతలు అడిగిన ప్రశ్నకు) అతను “ముహమ్మద్ (సల్లం) గురించి జనం ఏదో అంటుంటే విని నేను కూడా అదే అన్నాను. అంతకు మించి నాకేమీ తెలియదు” అని అంటాడు. అందుకు దూతలు “మాకు తెలుసు. నువ్వు ఇదే సమాధానం చెబుతావని” అంటారు. ఆ తర్వాత (అల్లాహ్ తరపు నుంచి) భూమికి “ఇతన్ని ఒత్తెయ్యి” అని ఆజ్ఞ అవుతుంది. భూమి అతణ్ణి ఒత్తేస్తుంది. దాంతో అతని శరీరంలోని ఒకవైపు ప్రక్కటెముకలు మరోవైపు పక్కటెముకల్లోకి

చొచ్చుకుపోతాయి. ఆ తర్వాత అల్లాహ్ అతన్ని సమాధి నుంచి లేపి నిలబెట్టేవరకు అతను అదే శిక్షలో పడి ఉంటాడు.

(తిర్మిజీ - హసన్)¹

103వ అంశం :

విశ్వాసి అయిన మనిషికి సమాధిలో ఎలాంటి ఆందోళనగాని, కష్టంగాని ఉండదు.

104వ అంశం :

సమాధిలో విశ్వాసికి తను నరకం నుండి రక్షించబడ్డాడనీ, తనకు స్వర్గం లభిస్తుందని శుభవార్త అందజేయటం జరుగుతుంది.

105వ అంశం :

అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తను విశ్వసిస్తూ జీవితం గడిపిన వారికి ప్రళయ దినాన వారు అదే విశ్వాసస్థితిలో లేపబడతారనే శుభవార్త అందజేయటం జరుగుతుంది.

106వ అంశం :

పాపాత్ముడికి సమాధిలో విపరీతమైన భయాందోళనలు కలుగుతాయి.

107వ అంశం :

పశ్చాత్తరాల్లో విఫలుడయ్యే పాపాత్ముడికి నరకంలోని అతని స్థానం చూపెట్టబడుతుంది.

108వ అంశం :

పాపాత్ముడికి “నువ్వు ఏ సందేహం మీదనయితే జీవితం గడిపావో ఆ సందేహస్థితిలోనే లేపబడతావు” అని ‘శుభవార్త’ అందజేయటం జరుగుతుంది.

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ ((إِنْ أَمِيتَ يُصِيرُ إِلَى الْقَبْرِ فَيَجْلِسُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ فِي قَبْرِهِ غَيْرَ فَرَحٍ وَلَا مَشْغُوفٍ ثُمَّ يُقَالُ لَهُ فِيمَ كُنْتَ؟ فَيَقُولُ: كُنْتُ فِي الْإِسْلَامِ. فَيُقَالُ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ؟ فَيَقُولُ: مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، جَاءَنَا بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَصَلَّاهُ. فَيُقَالُ لَهُ: هَلْ رَأَيْتَ اللَّهَ؟ فَيَقُولُ: مَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ أَنْ يَرَى اللَّهَ: فَيَفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ قَبْلَ النَّارِ فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحْطِمُ بَعْضُهَا بَعْضًا. فَيُقَالُ لَهُ: أَنْظِرْ إِلَى مَا وَفَاكَ اللَّهُ، ثُمَّ يُفْرَجُ لَهُ فُرْجَةٌ قَبْلَ الْجَنَّةِ فَيَنْظُرُ إِلَى زَهْرَتِهَا وَمَا فِيهَا. فَيُقَالُ لَهُ: هَذَا مَقْعَدُكَ، وَ يُقَالُ لَهُ: عَلَى الْيَقِينِ كُنْتَ وَ عَلَيْهِ مَثٌ وَعَلَيْهِ

تَبِعْتُ، إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَيُجْلِسُ الرَّجُلُ السُّوءَ فِي قَبْرِهِ فَرِعَا مَشْغُورًا. قِيلَ لَهُ: فِيمَ كُنْتَ؟ يَقُولُ: لَا أَدْرِي، قِيلَ لَهُ: مَا هَذَا الرَّجُلُ؟ يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ قَوْلًا فَقُلْتُ: فَيَفْرَجُ لَهُ قَبْلُ الْجَنَّةِ. فَيَنْظُرُ إِلَى زَهْرَتِهَا وَمَا فِيهَا قِيلَ لَهُ: أَنْظِرْ إِلَى مَا صَرَفَ اللَّهُ عَنْكَ ثُمَّ يَفْرَجُ لَهُ فَرَجَةٌ قَبْلُ النَّارِ. فَيَنْظُرُ إِلَيْهَا يَحِطُّ بِبَعْضِهَا بَعْضًا. قِيلَ لَهُ: هَذَا مَقْعُوكَ. عَلَى الشُّكِّ كُنْتَ وَعَلَيْهِ مِتُّ. (وَعَلَيْهِ تَبِعْتُ، إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى) ((رَوَاهُ ابْنُ مَاجَةَ (1) (صحیح)

హజ్రత్ అబూహురైరా (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రబోధించారు: మృతుడు సమాధిలో ఖననం చేయబడిన తర్వాత అతను మంచి మనిషి అయితే ఎలాంటి భయంగాని, ఆందోళనగాని లేకుండా లేచి కూర్చుంటాడు. అతన్ని “నువ్వు ఏ ధర్మంపై (జీవితం) గడిపావు?” అని అడిగితే “నేను ఇస్లాంపై (జీవితం) గడిపాను” అని చెబుతాడు. తర్వాత అతన్ని “(మీ దగ్గరికి పంపబడిన) ఆ మనిషి ఎవరు” అని అడిగితే అందుకతను “ముహమ్మద్ (సల్లం) దేవుని ప్రవక్త. ఆయన దేవుని తరపు నుంచి మా దగ్గరికి మహిమలు తీసుకొని వచ్చారు. మేము అవి నిజమని ధృవీకరించాం” అని బదులిస్తాడు. ఆ తర్వాత అతన్ని “నువ్వు అల్లాహ్ ను చూశావా?” అని అడిగితే అందుకతను “(ప్రపంచంలో) అల్లాహ్ ను చూడటం ఎవరికీ సాధ్యం కాదు” అని అంటాడు. ఆ తర్వాత అతని కోసం అగ్నివైపు ఒక రంధ్రం తెరువబడుతుంది. అక్కడ అతను అగ్నిలోని ఒక భాగం మరోభాగాన్ని ఎలా తింటుందో చూస్తాడు. అతనితో “చూడు. అల్లాహ్ నిన్ను రక్షించింది ఈ అగ్ని నుంచే” అని చెప్పటం జరుగుతుంది. ఆ తర్వాత స్వర్గం వైపున ఒక ద్వారం తెరువబడుతుంది. విశ్వాసి స్వర్గవసంతాలు, అక్కడి అనుగ్రహాలు తిలకిస్తాడు. అతనితో “ఇది నీ నివాస స్థలం కాబోతోంది. నువ్వు విశ్వాసం మీద జీవితం గడిపావు. దాని మీదే మరణించావు. తిరిగి దైవంతలిస్తే అదే విశ్వాస స్థితిలో లేపబడతావు” అని చెప్పటం జరుగుతుంది.

పాపాత్ముణ్ణి సమాధిలో కూర్చోబెట్టినప్పుడు అతను విపరీతమైన భయాందోళనకు లోనవుతాడు. అతన్ని “నువ్వు ఏ ధర్మం ప్రకారం జీవితం గడిపావు?” అని అడిగితే, “నాకేం తెలీదు” అని అంటాడు. “మీ (దగ్గరకు పంపబడిన) ఆ మనిషి ఎవరు?” అని అడిగితే, దానికతను “నేను జనం ఏది చెబుతుండగా విన్నానో అదే చెప్పాను” అని అంటాడు. అప్పుడు స్వర్గంవైపు ఒక ద్వారం తెరువబడుతుంది. అతను స్వర్గవసంతాలను, అక్కడ ఉన్న ఇతర అనుగ్రహాలను తిలకిస్తాడు. అప్పుడు అతనితో “అల్లాహ్ నీకు లభించకుండా చెసింది ఈ స్వర్గాన్నే” అని చెప్పబడుతుంది. ఆ తర్వాత అతని కోసం ఒక నరక ద్వారం తెరువబడుతుంది. అతను అక్కడ అగ్నిలోని ఒక భాగం ఏ విధంగా

మరోభాగాన్ని తింటూ ఉంటుందో చూస్తాడు. అతనితో ఇలా చెప్పబడుతుంది: “ఇదీ నీ స్థానం. నువ్వు (దేవుని గురించి దైవప్రవక్త గురించి) సందేహంలో పడి ఉన్నావు ఆ సందేహస్థితిలోనే మరణించావు. దైవం తలిస్తే తిరిగి ఆ సందేహస్థితిలోనే లేస్తావు.”

(ఇబ్నెమాజా-సహీహ్)¹

109వ అంశం :

విశ్వాసి సమాధి సస్యశ్యామలమైన వనం అవుతుంది. అందులో నిండు పౌర్ణమిలాంటి అద్భుతమైన వెలుతురు ఉంటుంది.

గమనిక :- 53వ అంశం క్రింది హదీసు చూడండి.

1) కితాబుజ్జుహద్ బాబు జిక్రీల్ ఖబీరి వల్ బలా (2/3443)